

Novum: Tut las fotos da Brunner en ina stgatlà

Il museum ad Uster tematisescha era la «paupradad e surabundanza»

■ (anr/vi) Uss pon ins cumprà ina stgatlà cun tut las fotos d'uffants che Emil Brunner ha fatg en Surselva durant la segunda guerra mundiala. Il museum «Villa am Aabach 5» ad Uster ha gi' l'idea per questa ediziun. Da preschent expone la «Villa am Aabach» maletgs dal fotograf glarunais Brunner. Il 2002 è ina part da sia collecziun vegnida mussada per l'emprima giada a Cuira. L'exposiziun è stada in success. *Yvonne Höfliger* che maina il museum ad Uster ha perquai era organisà ina exposiziun cun ils «uffants da Brunner». Il novum dad Uster è dentant l'ediziun da stgatlàs. Ella cuntegna l'entira collecziun da maletgs d'uffants. Il 2002 aveva la chasa editura Limmat publictà en il catalog «Tausend Blicke» ina part da las fotografias. En la stgatlà da la «Villa am Aabach 5» chattan ins uss tuts purtrets. I sa tracta da pli che 1800 fotografias, mintgamai dudesch fotos sin in feagl format A4.

Da Sedrun fin a Vrin

Ils emprims fecls mussan ina seria che Brunner ha fatg a Diesbach (GL) nua ch'el abitava. Durant la guerra na pudeva il fotograf che lavurava sin champ internaziunal betg ir en l'exteriur. Damai ch'el era alpinist passiuà, ha el fatg turas en las muntognas da la Surselva. Turnand d'ina tura fotografava el uffants en ils vitgs ch'el passava, numnadamain a Trun, Breil, Sedrun, Rabius, Sumvitg, Cumpadials, Ruera, Segnas, Val S. Pieder, Uors-Surcasti, Lumbrein, Vrin e Vella.

Las emprimas fotografias da Diesbach mussan co che Brunner ha sviluppà sia seria. L'entschatta ha el foto-

«Bergkinder» cuntegna radund 1800 fotografias d'uffants sursilvans. La stgatlà pon ins cumprà ad Uster.

FOTO C. CADRUVI

grafà entiras gruppas. Cun il temp è el sa restrenschi sin purtrets.

Sulet 400 exemplars

Era mammas, tattas e tats chattan ins sin singuls maletgs. Tar las personas cre-

schidas croda si ch'ellas guardan auter en la camera – cun ina tscherta disfidanza u distanza. Ils uffants s'avran dentant dal tutfatg. Ins ha il sentiment ch'ins vesia tras lur egl direct en l'olma.

Tge intenziun che Brunner ha gi' cun

la collecziun n'è betg enconuschent. «La stgatlà d'archiv en la quala el tegniva si ils negativs aveva il fotograf nudà cun il titel lapidar 'Bergkinder 1943/44', scriveva Höfliger en in feagl accompagnant da la stgatlà. Quest titel «lapidar» han ins

era dà a las stgatlàs novas. L'ediziun cumpeggia 400 exemplars. Ina stgatlà custa 54 francs.

Termagls sursilvans

L'exposiziun porscha anc trais autras spezialitads: Höfliger ha empristà dal museum retic termagls da la Surselva ed exponì els en ina vitrina. Igl è termagls che vegnivan duvrads durant il temp da guerra. I ha fins utschalets, vatgas da lenn e poppas cun vestgadira fatga sez. Ord la perspectiva dad oz paran las poppas d'esser groppatschas.

«Paupradad e surabundanza», quest cuntrast tematisescha l'exposiziun era cun projects da las duas artistas contemporanas *Ursula Pfister* ed *Ursula Stalder*. Il 2002 ha Pfister rimnà 30 000 autos da termagls en l'entira Svizra. Quests autos ha ella culà en blocs transparents da poliester. In pilaster cun blocs dad autos pon ins era contemplar en la «Villa am Aabach».

Misteri da la vestgadira

L'artista *Ursula Stalder* lavura cun rument ch'ella chatta a las splagias. A Teneriffa ha ella ina giada chattà ina massa vestgadira d'uffants. Questa vestgadira è era exponida ad Uster.

Igl è in curius sentiment da guardar sin la vestgadira. Ins na sa betg tge uffants che han purtà questa rauba. Nua èn ils uffants? Tgi èn els stads. En cumbinaziun cun las fotos da Brunner èsi remartgabel che las pitschnas rassas u chauschas sumeglian per part la vestgadira che la mattatschaglia sursilvana porta sin ils purtrets.

L'exposiziun en la «Villa am Aabach» è averta anc fin ils 5 da settember 2004.